

§ 9 Alueellinen hyvinvointisuunnitelma ja sen osasuunnitelma

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 11.05.2022
1378/00.01.02/2022

Valmistelija

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7. §:n mukaan hyvinvointialueella on valmistettava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien kanssa. Hyvinvointialueen on hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa seurattava asukkaitensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa painotetaan ja kuvataan seuraavia asioita:

- asukkaiden terveydentila seurattavien terveysindikaattorien pohjalta
- terveyttä ja hyvinvointia koskevat vahvuudet ja heikkoudet
- väestöryhmittäiset erot hyvinvoinnissa ja terveydessä
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet
- terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskevat tavoitteet ja toiminta.

Monet seurattavista terveys- ja hyvinvointi-indikaattoreista kootaan julkiseen Sotkanet-tietokantaan (<http://www.sotkanet.fi>).

Muut hyvinvointisuunnitelmaan liittyvät suunnitelmat:

Lastensuojelulaki (§ 12) velvoittaa hyvinvointialueet laatimaan *alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman*. Suunnitelma on osa hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä kuntien kanssa suunnitelman laatimisessa.

Oppilas- ja opiskeluhoitolain muuttamisesta annetun esityksen mukaan hyvinvointialueiden on jokaisella valtuustokaudella laadittava *alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma* hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma liitetään alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan, joka mainitaan edellisessä kappaleessa.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta velvoittaa hyvinvointialueet laatimaan suunnitelman ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi ja ylläpitämiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelma on osa alueellista hyvinvointisuunnitelmaa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen valtionosuudet:

Hyvinvointialueiden valtionrahoituksen yhdeksi perusteeksi otetaan käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin eli hyte-kerroin. Se perustuu yhteensä 14 indikaattoriin, jotka kuvaavat sekä hyvinvointialueen toimenpiteitä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi että eräiden ongelmien, sairauksien ja tarpeiden esiintyvyyttä väestössä. Kerrointa sovelletaan valtionosuuksien jaossa täysimääräisesti vuodesta 2026 lähtien. Vielä vuonna 2023 hyte-kertoimen mukainen summa jaetaan kaikille hyvinvointialueille asukasluvun mukaan. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointijohtaminen/hyte-kerroin-kannustin-hyvinvointialueille>

Esimerkkejä toimista, jotka tukevat hyvinvointisuunnitelman laatimista

- Tilanneanalyysi [Hur mår Österbotten?](#), tilanneanalyysi maaliskuussa 2022, sektorijohtajat
- Hyvinvointialueen palvelustrategia, joka sisältää toimenpidekokonaisuuksia terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
- Kuntakierrokset, tapaamiset kaikkien kuntien hyvinvointijohtajien ja kuntajohdon kanssa
- Hyvinvointityön eri teemoja varten asetettavien vastuuryhmien suunnitteleminen ja asettaminen

- <https://pohjanmaanhyvinvointi.fi/wp-content/uploads/2022/03/Bilaga-%C2%A7-34-Hurmar-Osterbotten-2022.pdf> (Miten Pohjanmaa voi, maaliskuu 2022)

Hyvinvointisuunnitelman laatiminen:

Vuosikellon mukaan hyvinvointisuunnitelma on meneillään olevan valtuustokauden aikana hyväksyttävä valtuustossa marraskuussa.

Jaosto voi pohtia, miten hyvinvointisuunnitelman laatiminen organisoidaan.

On päätettävä vastuun- ja työnjaosta, yhteistyöstä kuntien kanssa, henkilöiden ja ryhmien nimittämisestä, indikaattoreiden valinnasta, aikataulusta jne., mutta jaoston ei tarvitse välttämättä ohjata laatimista näin yksityiskohtaisesti.

Joillakin maamme alueilla on jo tehty alueelliset hyvinvointisuunnitelmat. Käytettävissämme on siten malleja, joista saa inspiraatiota ja ideoita.

Sektorijohtajat ehdottaa:

Jaosto keskustelee hyvinvointisuunnitelmasta ja antaa evästyttä hyvinvointisuunnitelman laatimiseen.

Päätös:

Hyvinvointisuunnitelmasta keskusteltiin. Hyvinvointisuunnitelmat valmistellaan viranhaltijatasolla yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Jaostolle annetaan tiedoksi väliraportti syyskuun kokouksessa.